СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 45. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 24-го лютого 1940. No. 45. Jersey City, N. J., Saturday, February 24, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СВЯТКУВАННЯ РІЧНИЦІ УРОДИН ВАШИНҐТОНА

ВАШИНҐТОН. — Ціла американська нація 22 ц. м. гідно вшанувала 208-літню річницю уродин першого американського президента і „батька народу“, Джорджа Вашинґтона. По всіх стейтах відбулись академії в честь Вашинґтона, на яких промовці виголошували промови, згадуючи заслуги його, а також примінюючи його мудрі поради до нинішних часів. Назагал бесідники стверджували, що в нинішню пору Америка повинна дбати про свою готовість і мілітарну силу, щоб задержати вповні ту свободу, яку виборов для неї Джордж Вашинґтон.

У звязку з річницею уродин Ваьинґтона в столиці Америки розвинулась дискусія над тим, коли він уродився. Соль Блюм, конґресмен, заявив, що Вашинґтон не родився 22 лютого, тільки 11 лютого. Стару дату взято за старим юліянським календарем, який тоді ріжнився від григоріянського 11 днів. Далі Соль Блюм заявив, що Вашинґтон ніколи не виголосив своєї відомої прощальної промови. Бо хоч вона була надрукована в філядельфійській ґазеті, то він її офіційно не виголошував. Вкнці Блюм говорив, що Вашинґтон николи в своїй промові не вжив перестороги на адресу „вплутуючих союзів“ з чужими потугами, зокрема европейськими.

СЕНАТОРИ ГНІВАЮТЬСЯ НА АНҐЛІЮ.

ВАШИНҐТОН. — В конґресових колах висказувано гнів на адресу Анґлії за те, що вона так безцеремонно цензурує американську летунську почту в Бермуді, і то навіть ту, що адресована до невтральних країв. Один раз анґлійські вояки прийшли з наїженими крісами до летунської стації і сконфіскували 2,600 фунтів листів. Це поступовання дуже гостро критикували американські сенатори, зокрема сенатори Труман, Най і Швеленбах. Сенатор Най говорив, що „гарно Анґлія поступає зо своїм можливим союзником“. А сенатор Швеленбах завважив, що „коли Анґлія не буде осторожніша, то вона готова викликати до себе серед нашого народу рішучу ворожнечу“.

ГЕМИЛТОН (Бермуда). — Анґлійкий цензор заперечив, начебто анґлійські вояки з наїженими крісами сконфіскували американську летунську почту, і сказав, що конфіската відбулась „по доброму“, а листи забрали цивільні аґенти.

ЗДОГАДИ ДОВКОЛА ОДНОГО ПОБИТТЯ.

НЮ ЙОРК. — Досліджуючи справу побиття торговця мистецькими творами, Лоґана, поліція знайшла вже авто, в якім його побито. Власник авта, ґазетний продавець на Бродвею, Поґі, признався до авта і ствердив, що кусок залізної рури, якою побито Лоґана, належить до нього. Але він заперечив, начеби був в авті, коли Лоґана побито, і твердив, що хтось у загадковий спосіб викрав авто й опісля назад завіз до ґараджу. В дальшім слідстві показалося, що спільник Лоґана, Ґірі, який майже одночасно з побиттям поповнив самогубство, заасекурував Лоґана так, що той не знав, на $150,000. Лоґан, довідавшись про те, почав твердити, що це Ґірі наняв Поґія, щоб той його вбив. Колиж довідався, що Лоґан не згинув, а відзискав притомність, Ґірі рішив поповнити самогубство.

ОБОРОНЯЮТЬ ІСНУВАННЯ ЕЛЕВЕЙТОРІВ.

НЮ ЙОРК. — Президент торговельної палати Бронксу, Менд, гостро скритикував деяких міських урядовців за те, що вони хочуть розібрати дві нюйорські надземні залізниці, елевейтори, на 9 і 2 евені. Менд говорив, що через те дуже потерплять мешканці Бронксу, бо вони мусілиб користуватись підземними залізницями, які вже є переповнені.

ДАЛЬША ЧИСТКА З ХАБАРНИЦТВА.

ВАШИНҐТОН. — Федеральний прокуратор Роґе, що викрив багато надужить у стейті Луізіяна і довів до того, що ціла політична машина Гю Лонґа почала тріщати, тепер заявив, що незадовго візьметься до подібної чистки в іншім стейті. І в інших стейтах є хабарництва і надужиття, говорив Роґе. Незабаром він візьметься до них. Але котрий саме стейт є найближчий на його програмі, того Роґе не сказав.

РЕПУБЛИКАНЦІ ЗБИРАЮТЬ ФОНДИ.

ВАШИНҐТОН. — Републиканський національний комітет назначив Ернеста Вейра головою комітету, що має занятися зібранням фондів для Републиканської Партії на президентські вибори. Вейр є головою „Нешенел Стіл Ко.“ і цілий час гостро виступав проти політики „нового розділу“.

АРЕШТУВАЛИ ДЖІНА БОКА.

ФЕНІКС (Арізона). — Судові власті арештували Джіна Бока, голову товариства американських композиторів, авторів і публіцистів. Йому закидають, що він вимушував від радіових компаній гроші. Його випустили за залогом $10,000. Джін Бок заявив, що цей арешт неслушний, що він грошей від нікого не вимушував, тільки настоював на радіові компанії стейту Арізона, щоби платили композиторам і авторам гонорарі, коли уживають їх творів на своїх радіових авдиціях. Так поступати є його обовязком, як голови згаданого товариства, говорив він.

ПРОХАННЯ ПОЛЯКІВ ВІДКИНЕНО.

ВАШИНҐТОН. — Внесок конґресмена Фиша в федеральнім конґресі, щоби полякам дати десять міліонів підмоги на рятунок польського населення під німцями і большевиками, відкинено. Відкинення оправдувано тим, що обі окупаційні влади не признають цивільної гуманітарної роботи, а врученими їм фондами самі розпоряджаються по вподобі.

ЗАГАДКОВЕ ВБИВСТВО ДІВЧИНИ

У четвер рано 17-літній хлопець, Пітер Кандельо, забавляючися на порожній парцелі при 101 вул. у Ню Йорку, почув голос своєї сусідки з недалекого дому: „Гей, Петре, там щось мабуть є в тій ямі. Подивися!“ Хлопець поглянув у яму й побачив тіло жінки. Повідомлена поліція скоро ствердила, що це було тіло 21-літньої бухгальтерки Френсиз Маркс, що жила в домі одного лікаря в Бруклині, а працювала в одному ґаражу в Мангетені. Лікарі ствердили, що вона згинула мабуть від удушення, а вже нежива була викинена в яму коло десять стіп глибокости. Поліція розвела широкі пошукування за справниками.

ВИКІНЧУЮТЬ ГОЛОВУ ВАШИНҐТОНА В ҐРАНІТІ ГОРИ

Американський різьбар Ґоцон Борґлом, котрий почав у 1927 році різьбити голови Джеферсона, Линколна, Теодора Рузвелта й Вашинґтона в ґранітовій скалі гори Вашмор коло Репид Ситі, в Савт Дакоті, запитаний ґазетярами з нагоди свята Вашинґтона, чи голова Ващинґтона вже викінчена, заявив, що він іще буде працювати довго, поки зможе віддати все, що він задумує. Звичайним людям ця голова, висока 60 стіп, видається вже викінченою, але Борґлом каже, що справжній Вашинґтон іще далі вкритий у скалі.

Різьблення доконується сверлами, що вертять при помочі згущеного повітря, і динамітом.

ВІДКРИТО ВОРОГА ІНФЛЮЕНЦИ

Д-р Томас Френсиз, відомий знавець інфлюенци, подає у біжучім зшитку місячника „Саєнс“, орґану Американського Союзу для Поступу Науки, звіт про своє відкриття, що людина видає з носа певні виділини, які і здержують активність бактерій заразливої інфлюенци.

Це відкриття лікарі вважають важним кроком для поборювання недуги, що підчас епідемії в 1918 році вбила коло 20 міліонів осіб.

СКІЛЬКИ КОЛІРІВ РОЗПІЗНАЄ ЛЮДСЬКЕ ОКО?

На спільних зборах трьох наукових орґанізацій, що займаються питаннями зору, які відбулися в Ню Йорку, говорив один з прелеґентів, що людське око здібне розріжнити від себе коло 2 міліони колірів і відтінків колірів.

З того числа до цього часу скатальоґовано 7,044 коліри.

Рі Пол, один з авторів словника барв, каже, що він має записаних 3,400 слів на означення ріжних колірів.

СИН УРЯТУВАВ БАТЬКА

З Вильна (Канада) повідомляють, що 30 миль на північ звідтам при рубанні дерева трапилася нещаслива пригода, якої жертвою впав Іван В. Пудловський. Пудловський був занятий рубанням дерева, коли несподівано колода дерева впала йому на ногу і придавила її до землі. Син його, Франко, що працював з батьком, намучився яких 15 мінут, поки йому вдалося звільнити ногу батька, пришпилену колодою до землі. Покаліченого Пудловського привезено троком до шпиталю у Вильні, де він поволі видужує з покалічення.

ЖИЄ З КУЛЕЮ В ВИСКУ

В едмонськім шпиталі Роял Александра живе вже більше як 10 днів зкулею у лівім виску від 22-калібрової рушниці Френк Вендевір, 26-літній юнак. Френка придибала поліція 15. січня, як він мандрував по 142 вулиці з раною від кулі в правім виску. Поліція догадується, що він сам пострілився в самовбивчім намірі. Його відставили до шпиталю, де лікарі ствердили, що куля ввійшла до голови правим виском і перейшла в нутрі через чоло й вкінці застрягла в кості лівого виску. Стан Вендевіра є критичний, хоч лікарі кажуть, що вигляди його видужання представляються як 1 до 10. Лікарі відложили витягнення кулі, аж він набере сили і коли поправиться його ослаблений стан. Вендевір признався, що він дав до себе два стріли, з яких один лише задраснув його лице, а другий застряг у виску.

„ВЕЛИКИЙ АМЕРИКАНЕЦЬ“

ПАРИЖ. — Так тепер пишуть французи про підсекретаря стейту Сомнера Велеса, що виїхав до Европи, щоб розвідати, які є можливості европейського замирення.

ДОПОМОГА В ДОБРОВОЛЬЦЯХ

ЛОНДОН. — Часописи подають, що зголосилося покищо 8,000 британців до участи у війні по стороні фінів.

ВЕЛИКАНСЬКИЙ ЦВІТ

М. Б. Кавано, видавець ґазети „Плейсмен“ у Флойдаді, Тексас, хвалиться, що він є власником найбільшого цвіту беґонії, котрого пень має 40 стіп довжини.

ЦЕ НЕ ВИПРАВДАННЯ

Поставлена перед суддю повіту Генрико у Вірджінії за скору їзду, одна молода жінка призналася, що вона їхала 70 миль на годину, бо спізнилася на свій шлюб. Суддя спитався: „А молодий іще ждав, як ви приїхали?“ „Так“, каже жінка. „Десять долярів кари й кошти процесу“, рішив суддя.

ПРИДУМАЛИ ЩЕПЛЕННЯ ПРОТИ ВІСПИ Й ЖОВТОЇ ФЕБРИ

Інститут Пастера в Парижі повідомив Академію Медицини в Парижі, що інститутові вдалося придумати специяльну мішану сироватку, яка здержує рівночасно й віспу й жовту фебру на час одного року.

Нащіплено нею вже коло 100,000 тубильців у Сенеґалю в Африці.

РАДА МОЛОДІ ДОМАГАЄТЬСЯ ГОЛОСУ ДЛЯ ВСІХ ПОВЕРХ 21 РОКІВ

Рада Молоді Більшого Вінніпеґу пустила в обіг 300 петицій, у яких домагається голосу для всіх осіб 21 років життя і більше, без огляду на маєткові кваліфікації.

Рада сподівається здобути 10 тисяч підписів. Виповнені петиції будуть предложені міській раді й урядові Манітоби.

МОРЯКИ, ВИРЯТУВАНІ З КОРАБЛЯ „АЛЬТМАРК“.
Анґлійські моряки, що їх добуто з німецького корабля „Альтмарк“, висідають на анґлійський беріг у Літі, в Шотляндії.

НОВІ ПОГОЛОСКИ ПРО УКРАЇНСЬКІ БУНТИ У ЛЬВОВІ

ЧЕРНІВЦІ (Буковина під Румунією). — Потверджуються раз-у-раз вісті, що нема спокою на західньо-українських землях, а також і в Білорусі, що тепер увійшли в склад Советів. Між іншим подають як „стверджене“, що у Львові прийшло до кривавої сутички з советською поліцією та що треба було загрози, що збомбардується місто, щоби бунт припинено. Звідомлення стверджують, що бунтуються українці, та що вони, головно „самостійники“, заплатили за львівський бунт новими жертвами-розстрілами. Крім цього подають, що советська влада вилапує тих „самостійників“ і одних виґублює, а інших вивозить. Що у Львові було щось серіозніше, видно по тім, що советська оборона була змушена будувати по вулицях барикади. Ще кажуть, що останні забурення повстали головно на тлі советського переслідування української греко-католицької церкви. До цього додають, що цілком певно існує на західньо-українських землях українська революційна орґанізація, що розпоряджає зброєю та що цей кривавий спротив у Львові є саме ділом цеї орґанізації.

РОЗСТРІЛИ В ЧОРТКІВЩИНІ.

ЛОНДОН. — Лондонський часопис „Нюз Кронікл“ подає, що советська влада стріляла в Чорткові до українських селян, що не хотіли віддавати збіжжя. За цей опір Совети розстріляли в Чортківщині 700 українців.

ЗАЧАЛИСЬ АРЕШТУВАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ.

ПАРИЖ. — Досі виходило з польських звідомлень таке, що як би не було, а таки полякам краще під Советами ніж під німцями. Та тепер зачинають щораз більше писати про те, що советська влада переслідує поляків, головно польську інтеліґенцію.

ПЕРЕСЕЛИЛИСЯ З ГАЛИЧИНИ.

БЕРЛІН. — Урядово стверджують, що переселення німців з Галичини до Німеччини вже скінчилось. Лікарі й піклуванки, що були розміщені на пограничній переселенчій стації для догляду над переселенцями, розпущені й вертаються до давніх обовязків.

Виїхали до Советів.

Водночас проголошено, що відїхав перший поїзд українських переселенців, себто тих, що покинули місце побуту на тих українських землях, що є тепер під німецькою окупацією, і виїхали до Советів.

РУМУНІЯ ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

БУКАРЕШТ. — Румунія числиться з тим, що з весною прийдеться їй воювати. Це є причина, чому покликано до війська резерву в силі 200,000 жовнірів. Румунія має тепер армію в силі 1,600,000 жовнірів. Також видано розпорядок, яким заборонено вивіз продуктів, що потрібні для зброєння.

СОВЄТИ ГОТУЮТЬСЯ ДО ВІЙНИ НА БЛИЗЬКІМ СХОДІ.

МОСКВА. — Скінчено морські маневри на Чорному морі. Тепер заповіджено притемнювання міста Баку, каспійської пристані, відомої з нафтового багатства. Разом з маневрами пороблено заходи в справі охорони двох морських пристаней: Батуму й Одесси. Все це є звязане з тим, що надіються з весною аліянтської атаки на Совєти, яка змагатиме позбавити Совєти і Німеччину кавказької нафти.

ЗАЧИНАЮТЬ ВІД АРЕШТІВ.

ПАРИЖ. — Совєти розпочали масові арешти в Джорджії і Вірменії. Найбільше арештують на території, здовж якої приходять нафтові рури, якими перепроваджують нафту з Баку до чорноморських пристаней.

СТРАШИТЬ ДОЛЕЮ ПОЛЬЩІ.

ПАРИЖ. — Жан Жіродо, французький міністер пропаґанди, каже, що колиб Нмеччина виграла війну, то Францію жде така сама доля, що Польщу.

ПОЛЯКИ НАРІКАЮТЬ НА „ЛИТОВСЬКІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ“.

РИМ. — Американський кореспондент подає, що поляки обвинувачують у Ватикані литовців у тому, що їх переслідують у виленській дієцезії, яку тепер „загарбала“ Литва. Кажеться, що поляки воліли би бути таки з Литвою ніж з Росією чи Німеччиною, але проте незадоволені з литовського уряду, бо він впроваджує литовську мову і замкнув виленський університет, який поляки вважають „польським“.

СОВЄТИ ДАЛІ НАТИСКАЮТЬ.

МОСКВА. — Совєти були певні, що цього року святкуватимуть 22-ліття червоної армії „великою перемогою“ над Фінляндією. Та це, як видно, не вдалося. Закривають невдачу тим, що далі висилають десятки тисяч нових жертв і продовжують наступи на всіх фінських фронтах, між іншими і в Карелії, де вже втратили десятки тисяч убитих.

ПИШУТЬ ПРО 58,000 ЗАГИНУЛИХ.

ПАРИЖ. — Польський уряд подає, що німці виґубили на окупованих ними польських землях 58,000 поляків.

ПРОТИ ІРЛЯНДСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ.

РИМ. — Католицькі ірляндські єпископи осудили виступи Ірляндської Революційної Армії. Не дозволяють допускати членів цеї орґанізації до уділювання Святих Тайн, якщо вони не зобовязуються покинути орґанізацію.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіти і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$.745
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

БЕЗГЛУЗДИЙ ЗАКОН ПРО ДЕПОРТАЦІЮ

Секретарка праці в кабінеті президента Рузвелта, пані Френсиз Перкинс, виступила оноді в Сан Франсіску перед одним клюбом з промовою на тему: „Депортація чужинців". З огляду на те, що всякі іміграційні справи є важні для кожного іміґранта, а посередньо й для кожного громадянина, а пані Перкинс є, видно, знавцем цеї справи, її виводи в цій справі заслугують на ближчу увагу.

Секретарка праці вдарила передовсім на крикливі домагання деяких американських професійних оборонців Америки перед почуженням, щоб з Америки депортувати масово всіх чужинців, бо, мовляв, вони загрожують Америці ріжними страшними річами. Пані Перкинс виказує на основі урядових даних, що з числа 6 мільонів чужинців, себто ненатуралізованих іміґрантів, котре виказав перепис у 1930. році, в Америці нині лишилося не більше трьох міліонів чужинців. У порівнанні з 130 міліонами душ американського населення це немовби „кропля в відрі". З шістьох міліонів чужинців у 1930. році багато померло, багато еміґрувало назад до старого краю, а певне число депортовано, себто вислано назад проти їх волі. З цеї частини відчиту пані Перкинс виходить ясно, що Америці нема основи боятися якоїсь загрози від „чужинців". Така небезпека просто не існує. Масова депортація це безглуздя.

Безглуздям теж, на думку секретарки праці, є боятися якоїсь небезпеки з боку найновіших іміґрантів, так званих утікачів. З них до Америки допущено за два останні роки 104,000 осіб, але вони всі приїхали на так звану „преференс квота", себто їх родини заручили їм удержання.

Третє безглуздя в теперішній іміґрантській ситуації пані Перкинс добачує в штивності правних постанов теперішнього іміґраційного закону. Під цим треба розуміти очевидно те, що закон не дає урядові свобіднішої руки у вирішуванні питань депортації. Секретарка подала як яскравий приклад факт одної канадійської жінки, що прийшла до Каліфорнії „безправно". За законом, уряд мусів би її депортувати, хоч її діти, як роджені в Америці, мали би тут остатися. Пятьсот листів прийшло до департаменту праці з протестами проти її депортації, але руки департаменту звязані законом і він не може не виконати закону, хоча його виконання, видно, безглузде.

Очевидно, зарада на таке не в ломанні закону, але в зміні закону. Іміґраційний закон має видні недостачі, часто такі виразні, що вони справді заслугують на назву безглуздя. Всякі безглуздя повинні бути усунені. За те добиваються вже ріжні члени конгресу. Одначе досі вони не мали успіху. Громадська опінія повинна би їм помогти.

Лорд Твідсмюр і канадійські українці

Смерть генерального губернатора Канади, лорда Твідсмюра, що кілька місяців тому написав передмову до щойно появилого перекладу оповідання Квітки - Основяненка „Маруся", знайшла дуже теплий відгомін в українській канадійській пресі. Між іншим „Новий Шлях" пише таке:

Невіджалуваною втратою є смерть лорда Твідсмюра й для канадійських українців. Це був перший найвищий достойник у цій країні, що підчас побуту серед українських поселенців у північній Манітобі у вересні 1936 року, дякуючи за привіти та „хліб і сіль" від наших людей, сказав між іншим такі незабутні слова:

„Мені дуже приємно бути між вами. Я є між людьми, що мають за собою довгу історичну традицію. Ваш нарід століттями боронив південно-східні ворота Европи перед нападами зо сходу. Можу уявити собі, що цей край уважаєте за свій дім, бо ці розлогі степи так сильно подібні до великих рівнин південно-східньої Европи, звідкіля ви прийшли. Вчасі своєї поїздки по степах я стрічав багато ваших людей. І мені приємно завважити, що за такий короткий час ви стали життєвим складником канадійської нації. Ви виконали свою ролю в світовій війні. Сьогодні я знаходжу ваших синів у перманентній і непостійній міліції. Всюди, де піду, чую похвальні речі про вашу промисловість, витревалість і підприємчивість навіть серед найважчих умовин. Ви стали добрими канадійцями.

„Кожний бритієць, а передусім кожний шотляндець, переконаний, що найсильнішими народами є ті, що повстали з ріжних расових елементів. Український елемент є дуже цінним вкладом у нашу нову Канаду. Хочу сказати вам: Ви прийняли обовязки й льояльність, як набули права канадійських громадян. Одначе я бажав би, щоб ви також памятали свої старі українські традиції — своє гарне ручне мистецтво, свої народні пісні й танці та свої народні перекази. Не вірю, щоб якийсь нарід міг бути сильним, як не тямить і не вдержує звязку зо своєю всією минувшиною. Ваші всі традиції є вартісним вкладом до нашої канадійської культури, яка не може бути віддзеркаленням тільки якоїсь одної старої речі — вона мусить бути новою річчю, що булаб створена діянням усіх елементів, які складаються на націю.

„Ми, шотляндці, вважаємось добрими громадянами чужих країх. Це тому, що хоч сильно мішаємося з іншими й радо приймаємо нову льояльність, то ніколи не забуваємо своїх старих шотляндських звичаїв і завжди памятаємо про свій малий край, звідкіля походимо. Це слушно відноситься до кожного народу, що має за собою сильну традицію. Так мусить бути з народом з такою сильною традицією, як ваша. Ви всі будете ліпшими канадійціями, як будете також добрими українцями.

„Я бажаю вам усім щастя і здоровля". (Ці останні слова сказав лорд Твідсмюр по українськи).

ЗАЯВА ПРОФ. ГРАНОВСЬКОГО

(З звязку з американсько-українським конгресом).

З української преси довідуюся, що моя розмова з п. Дж. С. Меткефом у Міннеаполісі набрала більшого розголосу не лише у ворожих колах до української справи, але й навіть в українські пресі, особливо, коли звернеться увагу на заяви „Провидіння" й „Українського Робітничого Союзу" в справі Всеукраїнського Конгресу. В передруках за большевицькими „Щоденними Вістями" більшість української преси не подбала ані провірити самого інциденту, ані прочитати оригінал самої статті, надрукованої в одній з міннеаполісь[к]их газет. Ці українські органи просто попередруковували всі большевицькі помилки в перекладі, всі їхні витлумачення, як і оминули всі пропуски, зроблені большевиками зо статті, зате ще добре це приправили своїми додатками, і то кожна газета на свій власний спосіб.

Я вже бачив кілька „тих архиворів", де одна газета переганяє другу своїми злобними додатками до цеї міри, що оригінальну статтю в деяких органах тяжко й пізнати. І це робили органи (звертаю читачеві увагу!) українські, народні, патріотичні та релігійні організації.

Тому, що кожен орган інакше свої додатки писав, і тому, що я з засади завжди старався ніколи не відповідати на ніякі наклепи, закиди та інсинуації особистого чи організаційного характеру, бо бачив, що полеміка рідко коли виходила на добро українській справі, я вважав, що нецільним спішитися з відповіддю на невірні подання моїх слів та на перекручені факти, що, на жаль, є щоденними явищами з американській пресі, що ласа на сензації. В міжчасі я хотів вібрати трохи більше фактів до вияснення події. Одначе тому, що деяк одиниці з тої маленької справи хотять робити собі великий капітал, складаючи всі свої попередні поведення серед української суспільности і свої провини на когось іншого, як на жертвенного козла, я вважаю конечним узяти слово в цій справі і дати синяснення правдивому українському громадянству. Роблю це не тому, щоб себе оправдувати, а когось очерновати, а роблю це лише тому, щоби подати факти та щоби люди знали правду і самі свій осуд зробили.

Вранці 10-го січня я одержав телефон від репортера міннеаполіської газети, який інформував мене, що в місті є п. Дж. С. Меткеф, тайний дослідник Комітету Даеса, і що він подав до газети інформації, що ніби то я робив переговори з німецьким і большевицьким урядами щодо звільнення України. Я це заперечив і сказав, що це абсурд та негідні очернюючі інсинуації та брехливі й каригідні напади. Також заявив, що я завжди був за вільну Україну без усякої Німеччини чи Московщини. Коли ця стаття появилася, я зараз мав конференцію з редакторами тої газети і запротестував проти таких наклепів. Підчас конференції виринула думка, щоб мати побачення з п. Меткефом. Таке побачення було цілком на місці, бо я не маю чого боятись, і ОДВУ офіціяльно ще в жовтні домагалося від Комітету Даеса, щоб нас переслухати. Тому, що, не зважаючи на наші домагання, нас не кличуть, була власне нагода довідатися від так званого головного дослідника, чого вони властиво хотять і де вони набрали таких брехливих наклепів.

Підчас нашої розмови виявилося, що п. Меткеф слово в слово переповідав ті самі закиди та наклепи, до яких ми вже давно привикли зо сторінок деякої таки української преси. Репортер, що був при розмові, ніяких записок не робив, хоч наша розмова тривала майже три години, підчас котрої я гостро боронив людей та справу і доказував неслушність усіх тих закидів. Сам репортер подав, що я часто дуже гостро оспорював його закиди. Підчас тої розмови я нікого з українців не очерновав, і ні на кого нічого злого не говорив, як і про гетьманців зле не висловлювався, а навпаки, доказував, що все те, що українцям закидають, можна закинути й сіоністам, чехам, полякам і всім, що добиваються волі, та що це не є звернене проти американського уряду. Підчас тої розмови я також довідався про цікаві справи, що нам у відповідну пору дуже придасться.

На другий день, 11-го січня, появилася стаття, в котрій багато моїх слів дуже зле поперекручувано, а деякі твердження цілком неправдиві. Я зараз же покликав репортера і запротестував проти його неправдивої статті. Тому, що він не робив ніяких записок підчас розмови, а проте подав правдиві назвища всіх українських людей, згадуваних у його статті, бо певне були точно подані, а для американців не легка справа, він признався, що всі назвища йому подав п. Меткеф і що він зробив репортерові свої власні підсумки нашої розмови, звичайно зо своїми інтерпретаціями, вкладаючи свої власні слова в мої уста. А це все репортер записав. Отже ця стаття є відтінок слів і думок самого п. Меткефа, передані репортером. Звичайно, я не можу за такі, та ще й не мої писання, відповідати. Можу відповідати за свої власні статті, а не за чужі, та ще й видумані й перекручені.

Тому, що вся ця афера була така каригідна, я удався до Комітету Даеса з деякими запитами, на що одержав відповідь, що **п. Меткеф не є ніяким дослідником від Комітету, ні не є представником самого п. Даеса, і що п. Мектеф не має ніякого права публично виступати або подавати до газет якінебудь інформації в імені Комітету Даеса. З цього видно ясно, що п. Меткеф поступив незаконно, а заним і всі газети, що так широко порозписувались у цій справі.** І коли п. Меткеф не має права говорити в імені Комітету Даеса, то чому деякі люди та організації собі самовільно приписують таке право, що правно належиться американським федеральним властям, бо лише ці власті мають право в таких справах обвинувачувати і судити? А нас, себто ОДВУ і мене, американські власті ніколи не чіпали, лише большевики та деякі одиниці зпоміж українського суспільства. А чейже можна кинути багато світла на ці кола та на морально-етичні вартості самих тих людей і правдивости їхніх доносів. Вони може ще до того нас допровадять, бо згідно в американськими законами ми маємо право боронитися.

Отсі завваги звертаю до зрілого розуму нашого суспільства з закликом до творчої праці і обєднання всіх своїх здорових сил. Дійсна демократія базується на ідеалах, рівности і волі, а не на порожніх словах, що в практиці розходяться з дійсним демократизмом великої Америки. Недосить іще говорити про демократію; треба по демократичному діяти, а тоді й люди повірять.

Проф. д-р Ол. Грановський.

БИЗНЕСОВИЙ ПОКАЗНИК

Бизнесовий показник за минулий тиждень злетів трохи вниз. Минулого тижня він стояв на 119, а цього тижня стоїть на 115. Загальний бизнес злетів на трошки більше, як чотири точки. Але в порівнанні з минулим роком у тім самім часі той показник стояв далеко нижче. Він був на 102 точці.

У сталевім промислі слідна загальна поправа, хоч може минулий тиждень був слабший від попереднього і правдоподібно черговий тиждень буде гірший. Передбачають, що в квітні-травні наступлять масові замовлення на сталь з боку автомобільних і тракторних фабрик, що зачнуть виріб моделів на 1941 рік. Сталь є основою американського фабричного промислу і вона характеризує решту американського промислу. В сталевім промислі знаці добачують зерна, що готові зрости в справжню, основну поправу в американськім промислі. Ці надії оперті на власнім споживанні продуктів, а не на експорті, зокрема експорті зброї та амуніції до Европи.

Зате погіршала в цім році справа будівель, зокрема будови мешкальних домів. У двох минулих роках будова домів була основою бизнесової поправи. Цього року та будова припиняється і стає на мертвій точці. У Вашингтоні, під наглядом уряду, знавці передумують плян будови дешевих домів, по $2,500. Ті доми мали би бути доброї і сталої якости. Колиб інжинірам знайти плян, щоб за ті гроші ставити по великих містах тревалі і вигідні доми, то правдоподібно будівельний бизнес піде в цім році значно вперед. Окрема урядова комісія розглядає справу будівельного монополю, через який ціни на доми штучно йдуть угору.

В департаментових склепах в останнім тижні також наступила обнижка загального бизнесу. Показник упав з 96-тої точки в попереднім тижні на 92 точку в останнім тижні.

Клявдія Бобикевич.

У ТІНІ ГЕРОЇВ

(Спомин з недавнього минулого).

36)

Пише І., що здав знову якийсь іспит. Слава Богу, що хоч там добро. Наша коровка втелилася. Маємо багато молока, ділимося з закордонними. Тато купив у них один образок. Якщо тобі сподобається, візьмеш його собі. У нас уже нема місця для нього. Повні стіни. Пиши знов".

„2. IV. 1923. Пишу тобі лише кілька слів. Отаманша мала знову таку страшну атаку падачки. Так потовклася, що аж лячно глянути на неї. Вони мали виїхати зараз по Великодні, але через той випадок відложили виїзд на пізніше. Я напекла пасок і для них, щоб стало також їм на дорогу. Зварила їм шинку, яєць та інших річей. Перед виїздом передав отаман татові велику скриню з важними документами й 40 мільонів гривень. Тато те все сховав до церкви, в захристії. По ті речі має хтось зголоситися. Я така поденервована тим випадком отаманші й тими скриньками з грішми! Ще хто те все закраде, а нас, що нам старим такого клопоту?.. Не маємо досить свого?... Тато такий сумний, що отаман виїжджає! Не може розлучитися з ним. Навіть обіцяв поїхати до них до Кособ...

„25. IV. 1923. Подумай собі! Я від людей довідалася, що тато читав на самий Великдень евангелію по українськи! Я аж задеревіла на цю новину. Ти знаєш, що епископ тата дуже не любить за той спротив до целібату. Тато явно виступав проти целібату ще давно і доказував усім, що це явне насильство над нашими церковними віковими традиціями. За це попав у неласку в епископа. А тепер знов українська евангелія! Люди натомісць собі це дуже хвалять. Кажуть, що перший раз зрозуміли його як слід, і тим дуже раді. А я потерпаю, щоб цей випадок скоро донесуть епископові, а він засуспендує тата. На старість! Ти бачиш, я не виходжу з грижі. І це все вплив отамана... Я не маю вже спокійної години. На празнику в сусіда були 4 целебси. Тепер біля нас кругом тих молодих, неженатих священиків, бо наші ровесники вже вимирають. Їх щораз то більше, а шкода велика, бо це були такі чесні й праведні люди. Тому тато там також явно й голосно проти целібату виступив, заявивши цим молодим священикам в очі, що наш нарід потребує священичої рідні на селі, щоб вона була йому й примїром подружного життя і проводом. Жінки священиків займалисьб проводом сільського жіноцтва, організацією сходин, рефератів, курсів, тощо. Сини священиків малиб широке поле до роботи між парубоцтвом, юнаками. „А ви, молоді отченьки, не годні всього того подолати! З того видно наглядно, що целібат лише шкідливий нашому народові під кожним оглядом!"—голосив тато свої думки на цьому зборі. Опісля додав, що читає евангелію по українськи в церкві, „бо нарід його так краще розуміє"! Тільки подумати, як найкращі наймлійші думки Спасителя пропадають марно, коли голосити їх незрозумілими словами!... Кажу тобі, наче би бомба впала між священиків і все товариство. Так усі нагострили вуха, наїжилися... на ту вістку. Оце другий Гус! — кажуть. А тато все був такий правдомовний, отвертий, а нинішні часи вимагають гіпокризії та фальшу. Целебси напевно донесуть татові слова до епископа. Ще теплі!"...

„16. V. 1923. Закордонні вже давно виїхали. Синяки в отаманші пощезали, але вона страшно помарніла. Тато хотів, щоб вони в нас лишилися, але тут нема того, що в Кособі. Там є і соляні купелі, теплий, майже полудневий клімат. Нема вічних вітрів, як у нас над рікою. Це я татові виснила, але він плакав, як прощався з отаманом. (Начеб знав, що більше його не побачить). „Як Бог на небі, так буде Україна, і незадовго!" — сказав отаман до мене. Отаманша шепнула мені на вухо, щоб я вислала Н. та І. (мої брати) до них, в Україну, а вона вже постарається, що вони матимуть гарні посади. (А-ле коли?... Коли буде наша Україна?... Чи наші старі очі побачать її, виміряну й виплекану в снах на яві). От бідні люди. Отаман щиро прощався, йому блестіли також сльози в очах. Наче би прощався навіки, а то... їхали до Кособ!... Тепер у нас такий спокій у цілій хаті, аж відживаю. Тато ходить тільки з кута в кут і не може забути Тютюнника. З великою увагою читає його спомини, що їх одержав у незабудь. Я занята, як усе, полем і городом. Весна припізнилась, а стільки мені треба ще зробити. Садити розсаду, бараболю, квіти, отже не маю часу на інші діла. Пиши знову, чи діти здорові, коли приїжджаєте, може на Великдень?"

З отаманом Тютюнником я більше не бачилася. Як мені сказав, поїхав у своку Україну, де його большевики замучили. Таксамо, як багато інших, їм небезпечних людей. Перед ним і по нім.

Пізніше чула я про його дивні речі. Начеб він із заністи сказав убити полковника Отмерштейна, свого товариша зброї і походу. Начеб то Тютюнник повидився дуже жорстоко зо своїми козаками і селянами... Якби там і не було, війна війною! Він своєю мученицькою смертю доказав свою вірність Україні. Про померлих можна говорити лише добре...

Травень 1933.

(Кінець).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

WILLIAMSTOWN, N. J. Br. 307 of the Ukrainian National Association will hold a meeting on Sunday, February 25, 1940, at 1 P. M. in the basement of St. Peter & Paul Church in Williamstown. — Joseph Arkain, 252 Bek Horse Pike, Williamstown, N. J.

Ukrainian Weekly

SELECT UKRAINIAN STORIES

I

Shadows of Forgotten Ancestors

By MICHAEL KOTSIUBINSKY

Translated by STEPHEN SHUMEYKO

(5)

When the pistol shots had been stilled and the wedding came to an end, and his wife had driven the sheep and cattle into the corrals, even Ivan felt satisfied. His Palahna came of a well-to-do family. She was a healthy and proud girl, with a deep voice and very black hair. Of course, she was fond of expensive clothing and quite a bit of money went for silk shawls and other such accessories, but that was nothing. One look at the many bleating sheep and the cows in the pastures — and there was nothing to worry about.

Now he had plenty to keep him busy. It was not that he craved riches—not for this does a Hutzul live —merely tending his herd filled his heart with happiness. Just what children are to their mother — so were his flocks to him. He did not spare himself in the least in the task of feeding and tending them well, in keeping them free of any of the many possible diseases, in warding off all danger from wild beasts, snakes, and evil spirits. This was no simple task, and required, besides the usual qualifications, knowledge of many occult practices, such as smoking out the devil, foretelling the future, the gathering of certain healing herbs and flowers, and the uttering of the proper incantations that kept all harm and danger away. In this task Palahna was of considerable help to him. She was a good housewife, and he shared all his troubles with her.

"What a neighbor we have!" she complained one day. "This woman, Khima they call her, got close to our sheep. 'My, what fine ewes!' she exclaimed, clapping her hands. And can you imagine, before she had even reached her house two of these ewes spun around and dropped dead... Murrain on her, the old witch!..."

"The other night I was passing her house," added Ivan "when suddenly I saw something round rolling over the meadow, and it was all lit, just like a star. I stopped and looked at it, and right there before my eyes it rolled right across the meadows and straight into Khima's house... May I drop dead if that's not what I saw!... If I hadn't been so surprised, I could have maybe caught it..."

On another knoll close by lived neighbor Yura. People spoke of him as having supernatural powers. He was likened to God by some, for he knew everything and was very strong, a real conjurer and perhaps the evil one himself. In his thick hands he held both heavenly and earthly powers, life and death itself, health of both herds and people, and although they all feared him, yet they all needed him.

It happened several times that Ivan turned to him for help too, but each time he did he had to turn aside before Yura's burning eyes and covertly spit: salt in your eye!...

But the greatest annoyance to them was the woman Khima. An amiable and friendly old woman during the day, she changed at night into a white dog that flitted over the neighbors' land. More than once Ivan flung his hatchet after this dog or chased him with a fork.

Before their very eyes the striped cow grew thinner and gave less milk every day. Palahna knew who was to blame for this. She watched very carefully, muttered various incantations, visited the cow several times in the evening, and even got up from bed during the dead of the night to see whether everything was all right. One day she set up such an outcry that Ivan ran out of the house like mad, to discover that a huge toad was trying to cross the threshold of the the stable. He began driving it away when suddenly it disappeared, and just then they heard Khima's squeaky voice call out to them from beyond the fence:

"Good evening my good neighbors... heh-heh-heh..."

So shameless!

What things she didn't do, this old witch! She would change into white cloth that gleamed at the forest's edge, or into a crawling snake, or into a flaming ball that rolled over the meadows. They said that she even sucked the light out of the moon so that it would be dark when she went after the cattle. More than one person swore that he saw her milking the hemp brake, filling a whole pail with milk!

How much work Ivan had! He was so busy that he did not even have the time to recollect what he was doing, nor did he have time to even think of anything else besides his work. And yet there were times, most unexpected, when he raised his eyes to look at the mountains and there would come floating down to him the long forgotten sweet voice of his Marichka:

> Изгадай мні, мій миленький,
> Два рази на днину,
> А я тебе изгадаю
> Сім раз на годину...

At such times he would stop working and disappear.

Palahna, who was accustomed to working the full six days and rest only on Sundays or holidays at which time she showed off all her finery, angrily complained to him of these derelictions from work. But she always got the sharp reply: "Shut up. Tend to your work and leave me in peace..."

Yet he felt angry at himself too.

Yes, why should he think of Marichka, dead already seven years, and so with a sigh he would seek relief from the disquietitude oppressing him by going with a lump of salt and piece of bread in hand among his prized cattle. The trusting manner in which they crowded about him and licked the salt with their warm red tongues off his palm, their softly shining eyes, the milky smell of their udders, and the odor of fresh manure gradually tended to dissipate from his mind all thoughts of the past and soon he felt at peace with the world again.

Did he love Palahna? Such a question never entered his mind. He was her husband, she was his wife, and although they had no children still they had their cattle—so what more could one expect?

The comfortable existence they led caused Palahna to put on weight. Full-blown and red she smoked a pipe just as her mother, wore rich silk scarfs, and from her downy neck there hung such a profusion of variously colored and expensive beads that the neighbors grew fairly green with envy.

Together they rode to town or to the patron saint's day festivals. Palahna always saddled her own horse, thrusting her red moccasined foot into the stirrup and mounting so proudly as if all that she beheld, the very mountains themselves, were her possessions. At the festivals they entered into the spirit of merrymaking with gusto. Beer foamed, brandy flowed, and choice bits of gossip and news from distant parts sped from mouth to ear. Ivan embraced fair maidens, strange men kissed Palahna—can you imagine! and happy that they had such a good time they returned home to their daily duties.

They had visitors too.

"Glory unto Jesus. How is your wife, and the cattle, strong and healthy?"

"Very well, and how are you?"

All of them would then seat themselves around their inlay decorated table, heavy in their sheepskin clothing, and together do justice to the fresh cornmeal and the tartly-tasted yoghoort,* with much smacking of lips.

* * *

Such was their life.

On Christmas eve Ivan always felt rather awed. Something mysterious and devout gripped him and he went about his tasks in a very pious manner. He made a fresh fire for Palahna to cook the supper over, spread hay upon and under the table, all the while mooing like a cow, bleating like a sheep, and neighing like a horse, in order to protect and keep well his herds. Next he incensed the house, the stables and corrals, so as to drive away all wild animals and evil spirits, and when amidst all this incense Palahna announced that the twelve traditional courses were ready, he first, before sitting down to eat, carried out a Christmas Eve supper for the cattle. The various tasty dishes, the cabbage "holubtsi" stuffed with "kasha," the "varenyky" stuffed with plum-jam, the buckwheat groats, the honeyed "kutya" that she had prepared so painstakingly for him, had to be first tasted by the cattle. But that was not all. He had yet to summon for the supper all those evil spirits against whom he had to defend himself throughout his life. So taking in one hand a dish of food and in the other an ax he went outside. The green mountains crowned with slowly drifting white clouds seemed to listen to the tinkling of the golden stars above and to watch the gleam of the silver frost below. Extending the dish before him Ivan called out to all the evil spirits and to all the forest wolves and bears to come and partake of the supper. Next he called upon the storms to be so kind as to come and eat his filling supper and drink his honeyed brandy; but they were not kind and did not come, even though he invited them three times. Thereupon he enjoined them never to come at all —and sighed with relief.

Palahna was waiting in the house. The fire in the oven was now resting in a quiet dreamy glow after its labors, the various courses were on the hay-covered table waiting to be eaten, the Christmas spirit of peace and brotherly love seemed to exude from all corners, and although hunger drew them to the table they did not dare sit down as yet. Palahna looked meaningly at her husband and together they bent their knees in prayer to God to send to their table all those lost souls that had perished away from their homes and whose bodies had never been recovered, all those who had met accident in some distant places, or had been killed by a falling tree or limb in the depths of a forest, or had been drowned in raging waters. Nobody ever gives them a thought and they, the poor souls, have to spend their time in hell, waiting for some kind people to invite them to the holy supper...

And while thus praying Ivan suddenly felt that behind him wept the bowed form of Marichka, and that the spirits of the departed were taking their places at the table...

"Blow first before sitting down!" said Palahna to him, when they had finished praying.

But he knew that without her telling him. Carefully he blew upon the bench where they were about to sit so that they should not accidentally sit down upon some spirit, and only then did both of them sit down to the Christmas Eve holy supper...

On New Year's Eve the cattle in their corral were visited by God himself. While stars burned brightly against the lofty dome of the sky and the frost crackled and squeaked savagely, the greyish figure of God walked barefooted over the powdery snow and quietly opened the corral gates.

Wakening that night it seemed to Ivan that he heard a kind Voice asking the cattle: "How are you faring? Are you being well fed and given enough water? Does your master watch carefully over you?" Joyfully the sheep bleated, happily the cattle lowed—yes, indeed! Their master takes very good care of them, feeds and waters them well, guards over them, and just this day had carefully curried them. Ivan felt happy to hear his labors appreciated and thought that perhaps God would reward him with fresh ewes and calves.

He was not disappointed for God did reward him thus as he had hoped.

Palahna was always busy exorcising evil spirits. She burned fires among the cattle in order to keep it radiant, fine as God's light, and to keep all unclean spirits away from it. She did everything she knew so that the cattle would be as peaceful as the roots in the ground and as clean as the water in a running brook. She would speak to it in such a vein:

> — Ти меш годувати мене і мого ґазду, а я тебе буду шанувати, щоб ти легко спала, шобис рідко рекала, щоби тебе черелінниця не пізнала, де ти ночувала, де ти стояла, щоби тебе хто не урік...

Thus coursed life, animal and human, flowing together like two mountain brooks into one stream.

* * *

It was the day before the great holiday in honor of St. George. On the morrow he was to take the keys from cold St. Dmytro and assume reign over the earth. The rising waters upon which the earth floats were to lift it nearer to the sun; St. George was to sow the forests and the meadows; the sheep were to take on wool just as in summer the earth takes on grass; and the hayfields were once more to don their mantle of fresh greenery. For tomorrow Spring began, a day of joy and sunshine. And when the sun began to set, bonfires flamed anew, and lowing cattle were driven throught them, to make them as spirited as the flames and as numerous as the particles of its ashes.

The people went to bed late that night before St. George's Day, even though on the morrow they had to rise early.

Palahna awoke just as it was beginning to dawn. She was about to drift off into sleep again when she remembered that today was the holiday, and that she had to go into the meadow to dig up the salt, the roll and the necklace she had buried on Annunciation Day, and thereby insure good fortune for herself and her household for the coming season. She cast aside her warm coverlet and stood up on the cold floor. Ivan was still sleeping, while the black mouth of the oven yawned widely in its corner. Palahna unbuttoned her nightshirt, drew it off, and standing there naked looked apprehensively for a moment at the sleeping form of Ivan. Satisfied that he would not wake up immediately she stole to the door, opened it, and stepped outside. The door creaked shut behind her and the chill of the early morning air enveloped her nude body. The mountains were still sleeping. Sleeping also were the forests, like severe monks;—a hoary frost covered the meadows and hayfields; while a light mist hovered about, lending an air of unreality to the entire setting.

Palahna trod lightly over the wet grasses, shivering slightly. She was sure that no one would see her, and if anyone did, so what? But then, it really would be too bad, for then the spell would be broken and it would be useless for her dig up what she had buried. Well, she had to chance it. Gradually she became accustomed to the coldness. Her well-fed body, which had not yet known motherhood, so rosy and gleaming, like a gold-toned cloud brimming full with warm spring showers, swept proudly over the young grasses of the meadow. Finally she reached the beech tree where she had buried the salt, roll and necklace. But before beginning to dig she raised herself on her tiptoes, lifted her hands as high as she could reach, and luxuriously stretched herself, her joints gently crackling. Suddenly she felt all her strength leaving her. Something was wrong. Her hands dropped nervelessly to her sides, and slowly she looked around. In that instant the whole world whirled around and she felt herself dropping and dropping into a burning, bottomless pit.

Yura, the sorcerer, stood on the other side of the fence nearby, looking at her.

She wanted to scream at him—but could not. She wanted to cover her nakedness with her hands, but had not the strength to raise them. She tried to flee—and seemed to have become rooted to the ground. And so she stood there, powerless to do anything save to glare stubbornly into those burning black eyes of his that seemed to drain her remaining strength.

Finally wrath stirred within her. All was lost. There was no use of her digging now, for the spell had been broken by this intruder. She forced herself to bring this wrath to the surface, and angrily exclaimed:

"What are you staring at? Haven't you ever seen?"

Without lowering his eyes, with which he had her bound, Yura flashed his teeth:

"Never, Palahna, have I seen anyone like you."

And he began climbing over the fence towards her.

She well saw how the two gleaming eyes swept towards her, yet she stood there rigidly, bereft of all will power, unable to raise a finger to ward off this dreadful or perhaps sweet danger approaching her.

Already he was near. She saw the embroidered seams of his jacket... white strong teeth smiling at her... a half-raised hand... The warmth of his body touched her, and yet she still stood there immobile.

And only when steel fingers closed upon her hand and drew her to him did she scream. Jerking herself free she turned and ran in the direction of her house.

The sorcerer stood there, his nostrils expanding and contracting, eyes gleaming, watching Palahna's white body fleeing over the wet grasses.

When she had finally disappeared from view he turned back to the fence, climbed over it, and began scattering the ashes of yesterday's fires so that the grazing cattle would multiply themselves plentifully...

Palahna reached her house in a very hot temper. Lucky that Ivan had not seen her. Can you beat it, a fine neighbor she has, murrain on him! He had to see her in such a state!... What a scoundrel!.... And all her efforts to insure good fortune for herself for the coming season gone to naught!... She stood there undecided whether to tell Ivan or not. No doubt there would be a fight between him and Yura. And yet one had to be very wary of a sorcerer. Who knows what might come of such trouble... Better if she had given him a good slap in the face and let it go at that... And yet Palahna knew that she could not have raised her hand against him. Even at the very thought of him she felt a pleasant, warm weakness steal over her. She felt as if her whole body was wrapped up in a web spun by those black burning eyes of his. And throughout that whole day those eyes never ceased to keep her enmeshed within their spell.

Two weeks passed and still Palahna did not tell Ivan of her encounter with Yura. She only regarded him more searchingly. There was some heavy burden that he seemed to carry within himself; possibly a heavy secret sorrow that gnawed upon and weakend his body; something old and watery that filmed his tired eyes. Perceptibly he grew thinner and careless in appearance. No, Yura was more handsome. If she wanted a lover, she'd prefer Yura any time. But Palahna was of the sort who would not be taken by force. And in addition to that she felt angry towards Yura.

Once they met by the river. In a flash it seemed to Palahna that she was naked, that she was again enmeshed by those eyes. As if in a dream she heard his voice:

"How did you sleep, Palahna darling?"

The answer was already on tip of her tongue: "Fine, and how did you-" but she stifled it and curling her lip disdainfully she raised her head proudly and swept past him as if she did not even see him.

"How do you do?" again she heard his voice.

But she did not turn around.

"Now I'm going to have trouble," she thought apprehensively.

And so it proved to be. Returning home she was met with the news from Ivan that an ewe had died. Yet to her surprise she did not feel put out by the news in the least. In fact she felt annoyed that Ivan was making such a fuss about it.

She did not meet Yura again after that. Nevertheless her thoughts constantly turned towards him. She heard so much about the might and powers of this ardent Yura, who had said that he knew no one more beautiful than Palahna. He was all powerful; and knew everything. He had but utter a word and cattle died, people grew thin and turned black as smoke. He had power over life and death. He could drive away clouds and prevent hail, reduce to ashes his enemies with his burning eyes, and kindle love for him in any woman he wished. He was an earth god, this Yura, who desired Palahna, who stretched his hands towards her, those hands that held all earthly power...

Sometimes she felt alien to her cattle and husband, and with a longing filling her heart she would go into the meadows where she would again feel upon her breast the warm breath of Yura, or the steel grip of his hands. He would have surely possessed her then if he had been there.

But he did not appear...

*"yoghoort"—sour fermented liquor made from milk.

(To be continued)

UKRAINIAN WEEKLY

THE U.N.A. SPORTLIGHT

THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION BASKETBALL LEAGUE

District No. 2

BERWICK

	G	F	P
Wozniak, RF	1	2	4
Dubil, LF	1	0	2
Puher, C	0	0	0
J. Kalanick, RG	2	4	8
Petack, LG	1	2	4
Totals:	5	8	18

HANOVER

	G	F	P
Skwarlo, RF	0	2	2
Grozio, LF	2	0	4
Olhowsky, LF	5	0	10
Katulka, C	5	0	10
Tymitz, C	1	0	2
Chebalo, RG	2	0	4
Bluey, RG	2	0	4
Zwarycz, LG	2	0	4
Kozemka, LG	0	0	0
Totals:	19	2	40

Peters, Daniels, referees. J. Zwarycz, scorer. Lup, Narbecki, timers.

District No. 3

SAINT CLAIR

	G	F	P
J. Tomko, F	1	1	3
Hercha, F	1	0	2
Kozla, F	2	1	5
Stock, F	0	0	0
Powanda, C	1	0	2
S. Tomko, G	1	0	2
Horbal, G	1	0	2
Procak, G	2	1	5
Totals:	9	3	21

MAHANOY CITY

	G	F	P
Hentoch, F	0	0	0
Rodick, F	3	0	6
Bottock, F	3	2	8
Rychalsky, C	3	0	6
Nepo, G	0	0	0
Humanick, G	4	2	10
Totals:	13	4	30

Reese, referee. Kotubey, scorer and timer.

District No. 3

SAINT CLAIR

	G	F	P
J. Tomko, F	3	0	6
S. Tomko, F	1	0	2
J. Kozla, F	2	2	6
Powanda, C	4	0	8
Procak, G	7	2	16
S. Kozla, G	0	0	0
Totals:	17	4	38

CENTRALIA

	G	F	P
S. Lynn, F	1	0	2
J. Lynn, F	0	0	0
Koschoff, F	3	1	7
Balandovich, F	0	0	0
Kolishun, C	2	2	6
Locke, G	3	0	6
Wysoczanski, G	3	0	6
Totals:	12	3	27

Mehalecko, referee. Kotubey, scorer. Klemer, timer.

District No. 4

CARNEGIE

	G	F	P
Homa, RF	2	0	4
Popivchak, LF	2	0	4
Deak, C	0	0	0
W. Haluzchak, RG	0	0	0
Hanczar, LG	0	0	0
Holowaty	0	0	0
J. Haluzchak	3	0	6
Totals:	7	0	14

AKRON

	G	F	P
V. Pulk, RF	2	0	4
J. Koss, LF	1	1	3
J. Sudomir, C	1	0	2
L. Rittman, RG	5	1	11
J. Pulk, LG	5	0	10
J. Miskalo	0	0	0
Totals:	14	2	30

Wetzel of the YMCA, referee.

District No. 4

CLEVELAND

	G	F	P
J. Hodowancki	5	2	12
N. Bobeczko	2	0	4
M. Spodar	1	0	2
G. Horosko	9	0	18
S. Bobeczko	2	0	4
P. Bilyk	3	2	8
S. Burko	1	0	2
T. Bilyk	0	0	0
S. Marmash	0	0	0
Totals:	23	4	50

CARNEGIE

	G	F	P
Homa	4	0	8
Happy	0	1	1
Popivchak	3	1	7
Lysick	0	0	0
Deak	1	0	2
J. Haluzchak	1	0	2
J. Hanczar	0	0	0
Holowaty	0	0	0
W. Haluzchak	0	0	0
Totals:	9	2	20

District No. 5

ROSSFORD

	G	F	P
Andrew Kornowa	2	4	8
Paul Kornowa	4	2	10
John Rich	1	0	2
John Boback	1	0	2
Paul Bohaczenko	1	1	3
Michael Andryc	1	1	3
David Kornowa	0	0	0
Totals:	10	8	28

HAMTRAMCK

	G	F	P
B. Kostiuk	3	2	8
Sharon	1	2	4
J. Muchowski	1	0	2
G. Gay	1	[illegible]	4
E. Zablocky	2	2	6
Dobush	0	0	0
Totals:	8	8	24

John Martin, referee. Joseph Joback, scorer and timer.

ДИКТАТОР.

Президент Парагваю, Хосе Естігарібія, проголосив себе диктатором.

ІНТЕРДИКТ.

Шрембс, архиєпископ Клівленду, котрий поставив одну парохію своєї дієцезії під інтердикт, себто заборонив уділяти вірним святих тайн.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШІКАҐО, ІЛЛ.

„Сини України".

З початком цього року праця в 2-гім відділі ОДВУ „Сини України" починає зростати. Вже від кількох літ „Сини України", котрі мають патент на „Маланку" в Шікаґу, продовжують цю традицію дальше. Цього року відсвятковано її краще, ніж останніми роками. Дописала краще й фінансова сторона. І то головно завдяки п. Роїкові, бувшому голові „Синів України", котрий уже чи не четвертий рік бере на себе обовязок проводу в уладженні „Маланки", як теж касієрові п. Забияковї, котрий також доложив праці й труду.

„Сини України" зложили $24 як коляду від поодиноких членів, а $5 збори рішили виасиґнувати зкаси товариства.

Відділ числить тепер поверх 40 членів і згода та щира праця в відділі є доказом, що в відділі повна гармонія.

На допомогу визвольній акції зложили по $2: П. Кулиняк, д-р Смук і Кликун; по $1: Леськів, Семочко, Дудчак, Роїк, Кіняк, Мікула, І. Курко, Забияк, Костерка, Гаврилюк, А. Боднарчук, Чорномаз, Пиніло, Куропась, Василовський.

З ДНЯ

ЕЛЕМЕНТАРНІ СИЛИ.

Елементарними силами називають в Америці дощ, сніг, вітер, мороз, посуху, повінь, буревій і т. п. Ті сили стоять поза контролею людей і супроти них, поза малесенькими винятками, людина стоїть безрадно. І король і диктатор мусять годитися з дощем, морозом, вітром, бурею.

Подібні елементарні сили є і в збірнім житті людей. Це вони керують політикою. Великі державні мужі, навіть диктатори і деспоти, мусять коритись тим елементарним силам, коли хочуть удержатись при владі. Кожне необережне похоззнення може миттю скинути диктатора вниз і його роздавити.

ҐІТЛЄРИЗМ.

Ми кажемо, що Гітлер створив націстичний рух у Німеччині і станув на його чолі. Це правда. Але й ту, сповидно чисту, правду треба брати з певним застереженням і треба додавати, що не лише сам Гітлер творив ґітлєризм, але творили його специфічні обставини. До дих обставин треба зачислити: прогру Німеччини, версайський договір, який на довгі роки хотів поневолити німців, і загалом цілу деморалізацію, що повстала в Німеччині по програній війні. Це на тім ґрунті проявив себе Гітлер і витиснув на ній тавро свого духа. Без того ґрунту Гітлер був би себе не проявив ніколи. Він був би прожив свій вік і помер незнаним собі чоловіком. Ні його ум, ні характер, ні гіпнотичні сили, ні містична передбачливість не помоглиб йому, якби не оте повоєнне німецьке лихоліття.

ЛИХОЛІТТЯ ТВОРИЛИ ІНШІ.

З черги те лихоліття творили інші люди. Першусього кайзер багато прислужився, що вибухла минула европейська війна. По війні багато прислужились до цеї німецької деморалізації французькі й англійські політики, що хотіли одним махом, раз на все, поневолити Німеччину, подібно, як чорт хотів одним махом до шатра принести цілий ліс, щоб кожний раз не бігати по дрова.

Американський професор Шатвел написав недавно книжку під заголовком „Про що забула Німеччина". Обговорюючи цю книжку, „Ню Йорк Таймс Бук Ревю" з 18. лютого ц. р. каже: „Професор Шатвел знає дуже добре, що аліянти не були цілком без вини в створенні цього розпучливого настрою, на якім процвитають політичні фанатики. Він знає, що французький премієр Поанкаре був правдоподібно більш відповідальний за гітлеризм, ніж сам фірер. Здавалося, що Поанкаре нічогісінько не знає про „добрих німців" і коли він звелів французькій армії маширувати до Руру, він копнув обезвладнене німецьке тіло з дороги. Це тоді почалося, що Гітлер перший раз сягнув рукою по славу. Поанкаре дав йому тему, на якій він міг звернути увагу суспільности".

ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ.

Ціле життя складається з причин і наслідків. Але наслідки відразу перемінюються в чини для чергових наслідків. Завданням відповідальних людей є знайти дійсні причини для певних наслідків. Бо ті дійсні причини часто заховані і дилетант не всилі їх відшукати. Дилетант вістря свого обурення спрямовуватиме безпосередньо в наслідки, що стоять перед ним, а не в дійсні причини. За небезпеку фашизму, наприклад, він буде лаяти тих людей, що серед даних обставин передбачають його прихід, а не тих, що промощують, хочби проти волі, шлях йому. Буває нераз, що саме ті, що дуже горлають проти фашизму, чи чого іншого, своїми вчинками приспішують його прихід.

ПРИЧИНОВИЙ ЛАНЦЮХ.

Так виходить, що ґітлєризм є причиною теперішньої війни в Европі. Одначе причиною повстання ґітлєризму не є сам Гітлер, але, як каже Шатвел, також політики аліянтів, між ними сам Поанкаре, премієр Франції. Чи хотів Поанкаре цього? Цілком певно, що ні. Він думав роздавити Німеччину й то так, щоб вона вже ніколи не підняла зброї проти Франції. Але що з того вийшло?. Вийшло цілком не те, чого він собі бажав. Вийшло саме те, проти чого він робив свої заходи.

Поанкаре нині не жие. Мало хто й згадує нині про нього. Ґазети переповнені нині вістками з війни. Всеж таки те, що нині діється, це лише послідовні наслідки того, що робили Поанкаре і його ровесники, яких більшість уже в могилах. Зчерги ми нині, корячись тим елементарним силам, що їх розбурхали попередники, будуємо фундаменти і кладемо причини для тих наслідків, що прийдуть пізніше. Можливо, що ми вже будемо в могилі, коли будучі покоління будуть себе взаємно лаяти, чи хвалити, за наслідки наших учинків. А ми тоді спокійнісенько лежатимемо собі під зеленою травицею.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В Ембридж, Па., помер по тридневній недузі

ПАВЛО САС,

член Бр. св. О. Николая, від. 276. У. Н. Союзу.

Родився в селі Посіч, повіт Турка, Галичина. В рідні краю оставив рідного брата. Прожив 49 літ.

Вічна Йому память!

Михайло Фук, секр.

У Шікаго, Ілл., дня 9. лютого 1940. р. помер член Бр. св. Апп. Петра і Павла, від. 220. У. Н. Союзу

МАТВІЙ ГНАТИШАК.

Покійний походив зо села Мочиради, повіт Мостиська, Західня Україна. Родився дня 15. серпня 1866. року. До У. Н. Союзу вступив 13. грудня 1907. р. Покійний оставив 76-літню жену Катерину, 6 синів, 3 доньки, 25 внуків і 3 правнуки.

Похорон відбувся у вівторок, 13. лютого, з дому жалоби, при участи кілька сот народу до укр. кат. церкви Рожд. Пресв. Богородиці, а відтак на цвинтар св. Николая. Покійний за життя просив своїх дітей, як коли він помре, щоб вони несли його домовину. Діти так і сповнили волю батька; 4 сини і 2 внуки несли домовину, а шість членів з Братства від. 220. з відзнаками асистували з боків.

Спочивай в мирі, Батьку наш і Брате наш! Хай буде Тобі земля пером! В. Й. П.!

Петро Жовнірчак, секр.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

Орґанізаційні збори.

Тов. ім. І. Франка, від. 372 УНС., відбуло свої збори 16. лютого ц. р. На ці збори несподівано прибув бажаний гість, орґанізатор У. Н. Союзу, п. В. Загаєвич. Предсідник, привитавши його, попросив до слова. В своїй довшій промові п. Загаєвич докладно розказав про У. Н. Союз, про його фінансовий стан, про користі його грамот та про його загально - народню роботу. Дальше п. Загаєвич звернувся до приявних членів з запитом, чи їх діти є записані до У. Н. Союзу. Показалося, що не всі записані. Другого дня п. Загаєвич і п. Дубей рішили піти між членів і вписати їх дітей до нашої орґанізації. Їм це вдалось і в висліді родичі вписали такі діти до У. Н. Союзу: М. Головка 7, А. Когут 2, С. Дубей 3, В. Реновець 2, В. Ярема 2, Ю. Голинський 3, М. Ярема 1.

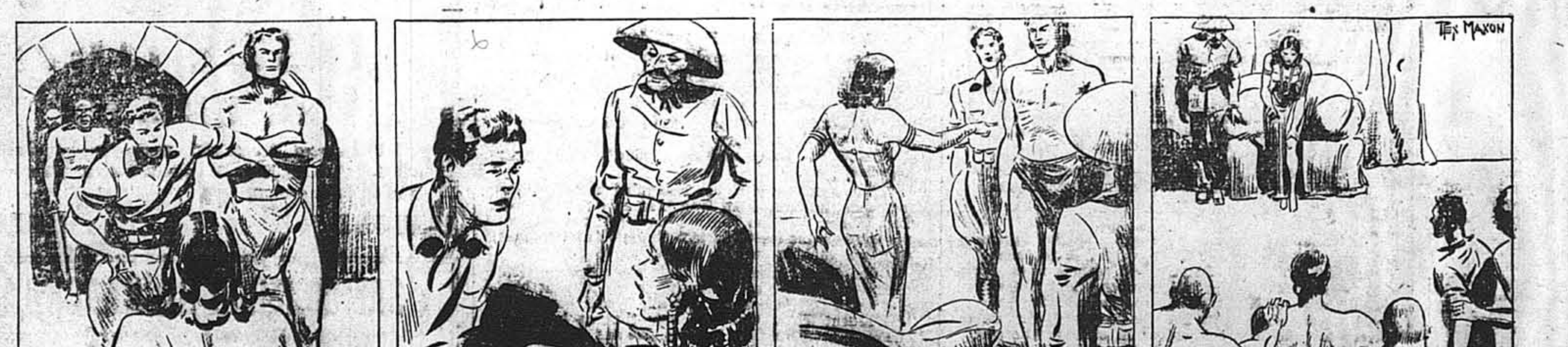
И. Я.

ПОДОРОЖІЮТЬ ПАПІРОСКИ

Торонтонська ґазета „Івнінґ Телеґрам" каже, що в короткому часі підскочить ціна на папіроски. Є здогади, що за пачку з 10 папіросками треба буде платити 15 центів.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(98)

Тарзан стояв перед королевою без найменшого страху. Його навіть трохи забавляла неплідна лють королеви. „Де Дарно і Юкаг?" — запитала вона грізно Тарзана. „Вони тепер десь...", почав Тарзан, але Пері йому перебив. Пері думав, що правди не треба говорити, а краще трохи збрехати. Він почав сам виясньовати королевій:

„Бачите, ваша високосте, то було так". Він на хвилину зупинився, щоб набрати духу до дальшої брехні. „Ми спали твердо в стайні, коли нагло почули тріскіт бельків. Ми зірвались і побачили, що Чорний Малюк цілком здурів. Він виламав загороду і подався надвір. Дарно і Юкаг хотіли його стримати і скочили на нього"...

„Що з ними опісля сталось, нам самим це загадка", закінчив Пері. „Загадка? Для мене не загадка. Я добре знаю, що ви оба помогли їм утекти. Я не сумнівався, що це Тарзан плянував цілу ту штучку. Але вони будуть схоплені. Тимчасом ви оба підете в копальні жемчугів. Це для вас тяжча кара, ніж наглядати слонів".

Пері зідхнув. Він думав, що вже прийде їм обом кінець. А його журило, що Дженета далі в неволі. Колиб він і Тарзан згинули, то вся надія пропала. Саме тепер, коли Дарнові і Юкагові вдалося видертись поза місто, та надія зростала. Тому він радо відходив у ті копальні, куди тепер на приказ королеви їх обох вели.